

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2026

tijdvak 1

drama CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 tot en met 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goedgekeurd worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

Toelichting status correctievoorschrift

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

Verkeer tussen examinerator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector)

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

Toelichting aanvullingen op het correctievoorschrift

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking:

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout:

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen. Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de n-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Het correctievoorschrift hanteert de begrippen en de bijbehorende definities zoals vermeld in de syllabus. Als in het examen gevraagd wordt naar een theaterbegrip en de leerling geeft een andere naam dan in de syllabus vermeld staat (bijvoorbeeld gezichtsuitdrukking in plaats van mimiek), mag deze niet worden goedgerekend. Dit om de leerling die wel het juiste theaterbegrip noemt / heeft geleerd, niet te benadelen ten opzichte van de leerling die het juiste theaterbegrip niet heeft geleerd.

Blok 1 Wonka

1 C

2 maximumscore 1

een van de volgende:

- Point of view / POV: je ziet de chocolade in zijn handen door de ogen van Wonka / vanuit zijn perspectief.
- Close-up: het voorwerp wordt van heel dichtbij gefilmd.

Opmerking

Alleen als het filmbegrip met uitleg juist is 1 scorepunt toekennen.

3 maximumscore 2

- 1 show
- 2 stil spel
- 3 emoties
- 4 special effect

indien vier antwoorden juist 2

indien drie antwoorden juist 1

indien minder dan drie antwoorden juist 0

Opmerking

Realistisch spel is hier niet goed, omdat de emoties uitvergroot/overdreven (typematig) zijn.

4 maximumscore 1

open mond
wenkbrauwen omhoog
grote ogen

Opmerking

Alleen als de drie antwoorden juist zijn 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 2

- spelgegevens:
rol/wie
actie/verhaal/wat
ruimte/plaats/waar
tijd/wanneer
motief/waarom

1

Opmerking

Alleen als de vijf spelgegevens juist genoemd zijn 1 scorepunt toekennen.

- beschrijving van de spelgegevens (een van de volgende):

1

	(rol/wie)	(ruimte/ plaats/ waar)	(tijd/ wan- neer)	(actie/ verhaal/ wat)	(motief/ waarom)
–	Wonka, mevrouw (Schrobbe), meneer (Bleeker)	in het pension	ochtend/ overdag/ avond	Wonka heeft te weinig geld voor de huur	omdat de politie het heeft afgepakt / de kamerhuur erg hoog is
–	Wonka, mevrouw (Schrobbe), meneer (Bleeker)	in het pension	ochtend/ overdag/ avond	Wonka wordt naar de wasserij gestuurd / in de tunnel gegooid	omdat hij is opgelicht (met een contract met kleine lettertjes)
–	Wonka, mevrouw (Schrobbe), meneer (Bleeker)	in het pension	ochtend/ overdag/ avond	Wonka wordt naar de wasserij gestuurd / in de tunnel gegooid	omdat hij te weinig geld heeft voor de huur
–	Wonka, mevrouw (Schrobbe), meneer (Bleeker)	in het pension	ochtend/ overdag/ avond	Wonka wordt opgelicht	omdat mevrouw Schrobbe een truc heeft uitgehaald (met kleine lettertjes)

Opmerkingen

*Alleen als de vijf spelgegevens juist beschreven zijn 1 scorepunt toekennen.
'Actie/verhaal/wat' en 'motief/waarom' moeten op elkaar aansluiten, zodat
het conflict van de scène duidelijk wordt.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 4

- hoge status 1
- voorbeeld fysiek spel (een van de volgende): 1
 - Meneer Bleeker
 - sluit alle deuren af.
 - loopt met grote passen.
 - loopt rechtop.
 - komt dicht bij Wonka staan.
 - laat Wonka schrikken / raakt Wonka (onverwacht) aan.
 - komt dreigend op Wonka aflopen.
 - duwt Wonka in de tunnel.
- voorbeeld verbale expressie (een antwoord, bijvoorbeeld): 1
 - (toonhoogte) lage/zware stem
 - (tempo) rustige stem
 - (volume) harde stem

Opmerking

Als de kandidaat de vraag over status fout heeft beantwoord met lage status, maar bij lage status wel een juist voorbeeld van fysiek spel en/of verbale expressie heeft kunnen geven, mag het antwoord worden goedgeerekend.

- De status van meneer Bleeker verandert als (een van de volgende): 1
 - mevrouw Schrobden zegt: “maar hij komt uit de goot.”
 - hij in elkaar krimpt.

7 maximumscore 1

flashback

8 maximumscore 1

- 1 medium shot
- 2 close up
- 3 medium shot

Opmerkingen

Alleen als de drie antwoorden juist zijn 1 scorepunt toekennen.

Een antwoord als (in)zoomen is onjuist, want dat is een camerabeweging.

9 maximumscore 1

Wonka en/of Noodle zien de animatie niet (het is een verbeelding van de droom voor de toeschouwer).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

soort theatervormgevingsmiddel met voorbeeld (twee van de volgende):

	soort theater- vormgevingsmiddel	voorbeeld uit het fragment
–	decor	een antwoord, bijvoorbeeld: – bewegende bloemen / bloemen van suiker – grote (snoep)kersen – blauwe/bewegende (suiker)rivier – roze weg – chocoladekoe – (chocolade)boom (met bloesem)
–	kostuum	een van de volgende: – grote strik – rood/fluwelen pak
–	licht	een van de volgende: – warm licht (achter snoeppotten) – kroonluchters / hangende lampen

per juist soort theatervormgevingsmiddel met voorbeeld

1

11 maximumscore 1

(grime en) hairstyling

12 B

13 maximumscore 1

Het is voor een filmregisseur interessant om het verhaal over de chocoladefabriek te verfilmen, omdat (een antwoord, bijvoorbeeld):

- het creatief uitdagend is om de magie uit het verhaal vorm te geven (nieuwe ontwikkelingen op filmgebied).
- het een bekend verhaal is dat je een eigen/hedendaagse interpretatie/betekenis kunt geven.
- je je in een traditie kunt plaatsen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 2 Midzomernachtsdroom

14 maximumscore 1

(Bewerken van een toneelstuk is) het omzetten van het ene medium in het andere medium en/of het aanpassen van iets wat er al is.

15 maximumscore 3

- De spoken word bestaat uit vier zinnen en beschrijft de liefde voor Hermia. 1
- De zinnen rijmen op elkaar. 1
- Er is een metafoor voor de liefde gebruikt. 1

voorbeeldantwoord:

O, Theseus, Hermia is mijn kostbaar juweel
 Een bloem die openbloeit bij een klank uit mijn keel
 Helaas laat Hermia zich door mij niet raken
 Uw vloek treft ons steeds wanneer we waken

16 maximumscore 2

- verwijzing naar de werkelijkheid 1
- uitleg 1

een van de volgende:

- met een typering
 De uitleg moet de volgende strekking hebben: want deze spelers spelen elk een karaktereigenschap erg overdreven.
- met een metafoor
 De uitleg moet de volgende strekking hebben: want Jordi staat symbool voor de vluchteling.
- met een omkering
 De uitleg moet de volgende strekking hebben: want Jordi krijgt het compliment dat hij al goed Grieks spreekt, waarop hij in het Duits dankjewel zegt.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

- vormen van non-verbale expressie:
 - gebaren
 - (lichaams)houding
 - mimiek
 - bewegingen
 - handelingen

1

Opmerking

Alleen als de vijf vormen van non-verbale expressie juist zijn 1 scorepunt toekennen.

- karakt ereigenschap Spoel met voorbeeld non-verbale expressie (een van de volgende):

1

	karakt ereigenschap Spoel	non-verbale expressie (een van de volgende, bijvoorbeeld):
–	ijdelheid/arrogantie/ opschepperig	– staat rechtop / borst vooruit – maakt kleine gebaren met het spiegeltje in zijn hand – strijkt met zijn hand door zijn haar – maakt zwierige bewegingen met zijn armen als hij zich voorstelt – beweegt zijn hand naar zijn mond (bij “56 jaar oud”)
–	angst	– veegt met zijn armen door de lucht – gaat achteruit / neemt afstand

Opmerking

Een antwoord als ‘ijdelheid, want hij zegt “56” heel zacht’ is onjuist, want dit is verbale expressie.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

- (conflict) Titania wil een lichtblauwe hemel en Oberon wil zware wolken / Titania wil alleen verder / 'autonoom' zijn en Oberon wil samen zijn.

1

Opmerking

Alleen als beide kanten van het conflict juist zijn benoemd 1 scorepunt toekennen.

- soort theatervormgevingsmiddel (twee van de volgende):
 - kostuum
 - licht
 - muziek

1

Opmerking

Alleen als twee soorten theatervormgevingsmiddelen juist zijn 1 scorepunt toekennen.

- uitleg contrast (twee van de volgende):
 - (licht) blauw/paars tegenover groen
 - (muziek) blaas- en snaarinstrumenten (Titania) tegenover trommels (Oberon)
 - (kostuum) paars/donker/roze / veel volume (Oberon) tegenover blauw/groen / weinig volume (Titania)

1

Opmerking

Alleen als de uitleg van twee contrasten juist is 1 scorepunt toekennen.

19 maximumscore 1

andere functie met citaat (een van de volgende):

- informeren: "een stuk maken over de erbarmelijke omstandigheden waarin wij leven en zo de mensen een spiegel voorhouden" / "(wij vinden) dat theater ons moet wijzen op de vastgeroeste tradities die volkomen belachelijk of onderdrukkend zijn"
- overtuigen: "Wij vinden in ieder geval dat theater de status quo moet bevragen." / "(wij vinden) dat theater ons moet wijzen op de vastgeroeste tradities die volkomen belachelijk of onderdrukkend zijn"

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 3

• maatschappelijk thema met boodschap	1
• soort theatervormgevingsmiddel	1
• gebruik soort theatervormgevingsmiddel in relatie tot het thema en/of de boodschap	1

voorbeeldantwoord:

(maatschappelijk thema) plastische chirurgie
 (boodschap) Ik wil het publiek meegeven dat plastische chirurgie schadelijk kan zijn voor je gezondheid als de operatie wordt uitgevoerd door een onbetrouwbare arts.
 (soort theatervormgevingsmiddel) projectie
 (gebruik soort theatervormgevingsmiddel om boodschap duidelijk te maken) Ik gebruik (film)beelden van echte littekens.

21 maximumscore 2

• verbale expressie	1
• voorbeeld woordkeuze (twee van de volgende):	1
– “surprise, bitches” (Helena)	
– “fakka, Helly” / “fucking Demetrius” (Lysander)	
– “hoi Lys” (Helena)	
– “echt iets van fucking veel kilometer of zo” / “nu ben ik echt fucking moe” (Hermia)	
– “wow” (Helena)	
– “no way, José” (Lysander)	

Opmerking

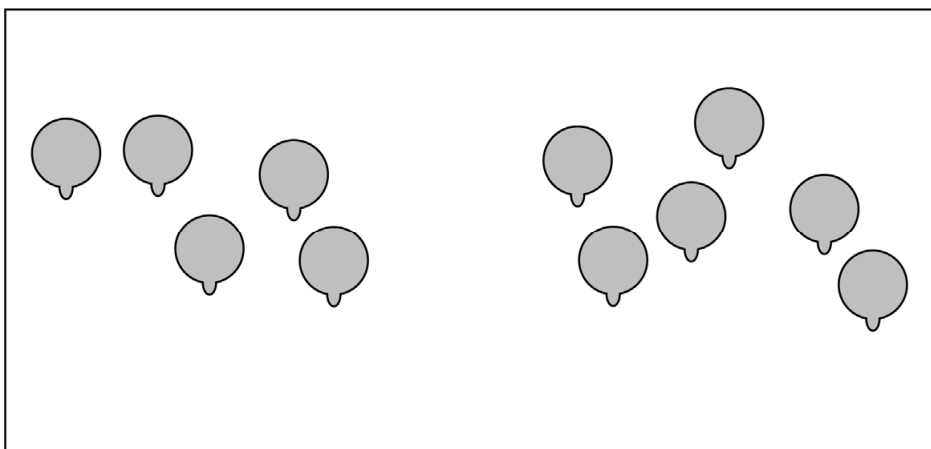
Alleen als twee voorbeelden juist zijn 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 2

- mise-en-scène van de 11 dansers bij tijdcode 16

1

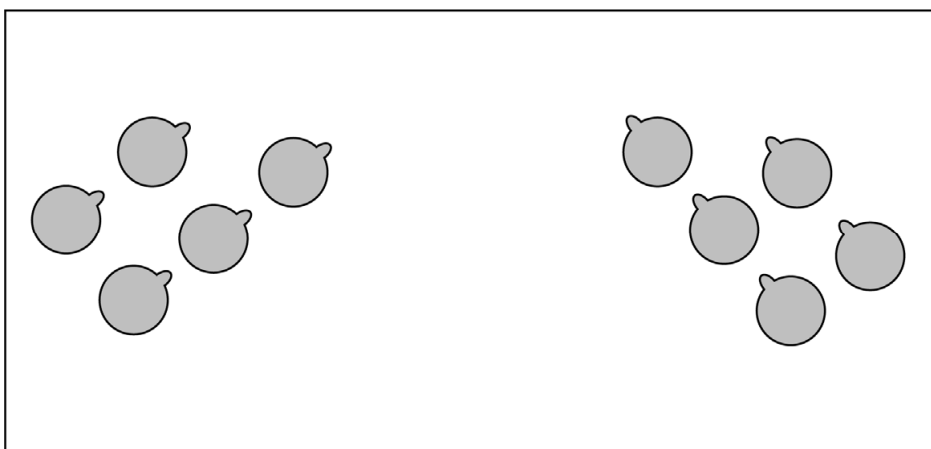

Opmerking

Als uit de tekening blijkt dat links 5 dansers en rechts 6 dansers zijn gepositioneerd, en dat beide groepen dansers naar voren/het publiek kijken, mag het antwoord worden goedgeerekend.

- mise-en-scène van de 10 dansers bij tijdcode 56

1

Opmerking

Als uit de tekening blijkt dat links 5 dansers en rechts 5 dansers (symmetrisch) zijn gepositioneerd, en dat beide groepen dansers naar de trommelaar kijken en/of naar elkaar kijken, mag het antwoord worden goedgeerekend.

23 maximumscore 1

cue

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

- muziek: Je ziet een orkest op het podium staan alsof dit bij het feest aanwezig is. / De muziek is vrolijk. 1
- dans: Je ziet mensen energieke/blijde bewegingen maken. / Je ziet mensen in een groep dansen / dezelfde bewegingen maken. 1

Opmerking

Alleen als de kunstvorm met uitleg juist is 1 scorepunt toekennen.

25 C

Blok 3 Het nut van Edo Dompelmans

26 maximumscore 1

drie van de volgende:

- Hij pakt zijn sleutels / steekt sleutels in het slot / maakt een deur open (hoort sleutels in het donker).
- Hij doet het licht aan (je ziet het licht aangaan).
- Hij zet de kookplaat, die hij in zijn handen had, weg.
- Hij controleert / voelt in zijn zakken (voordat hij zijn jas ophangt).
- Hij trekt zijn jas uit.
- Hij hangt zijn jas op.

Opmerking

Alleen als drie handelingen juist zijn 1 scorepunt toekennen.

27 maximumscore 2

Meneer Bodar was een populaire leraar, omdat (twee antwoorden, bijvoorbeeld):

- hij niet deed wat er van hem verwacht werd.
- zijn lessen verrassend/origineel waren.
- hij je dingen leerde waar je ook buiten school veel aan had.
- hij je leerde je emoties te uiten.

per juist antwoord 1

Opmerking

Het antwoord mag geen citaat uit het fragment zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 1

korte monoloog van vier zinnen die aangeeft wat mis is met de lessen van meneer Bodar

voorbeeldantwoord:

Meneer Bodar geeft geen aardrijkskunde maar doet elke keer iets anders. Dat vind ik nergens op slaan. Ik vind aardrijkskunde namelijk een heel interessant vak. Hij krijgt ervoor betaald om ons aardrijkskunde te geven.

Opmerking

Het antwoord moet in directe rede geschreven zijn, vanuit een leerling van meneer Bodar.

29 maximumscore 1

een antwoord, bijvoorbeeld:

- Een mens kan (in werkelijkheid) niet veranderen in een kopieerapparaat.
- Edo ziet dat het kopieerapparaat meneer Bodar is, terwijl dat niet kan.
- Edo praat tegen een kopieerapparaat.

Opmerking

Het antwoord moet gekoppeld zijn aan het verhaal.

30 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Meneer Bodar was heel origineel / wilde dat je zelf nadacht in plaats van dingen uit je hoofd te leren / anderen na te praten. Als kopieerapparaat doet hij de hele tijd dat waaraan hij de grootste hekel had: honderd keer hetzelfde idee / dezelfde zinnen uitspugen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 3

kenmerken van een rapnummer	wel te horen in het fragment	niet te horen in het fragment
rijm aan het eind van een woord	X	
een beat/ritme/'flow'	X	
zang		X
herhaling	X	
straattaal		X
Engels		X

indien zes antwoorden juist	3
indien vijf of vier antwoorden juist	2
indien drie antwoorden juist	1
indien minder dan drie antwoorden juist	0

32 maximumscore 2

een van de volgende:

	vorm van verbale expressie	citaat, bijvoorbeeld	uitleg, bijvoorbeeld
–	tempo	“daaaagenlange doelloze gedupliceer”	Hij gaat langzamer praten.
–	toonhoogte	“zeventien jaar”	Hij gaat met zijn stem omhoog.
–	klemtoon	“niets anders gekend”	Hij benadrukt het woord ‘niets’.
–	pauze	na “gedupliceer”	Hij neemt een korte pauze.
–	volume	“van bedrijfsdocument tot bedrijfsdocument”	Hij gaat iets zachter praten.
–	woordkeuze	“van bedrijfsdocument tot bedrijfsdocument”	Hij kiest lange moeilijke woorden / woorden die over een kantoor gaan.

• vorm van verbale expressie met citaat juist	1
• uitleg juist	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 1

(wel vierde wand doorbreken) Edo praat tegen het publiek / Edo kijkt het publiek soms aan.

of

(niet vierde wand doorbreken) een van de volgende:

- Edo kijkt het publiek vaak niet aan.
- Het publiek heeft een rol gekregen, dus Edo stapt niet uit zijn rol / niet uit het verhaal door tegen het publiek te praten.

Opmerking

Voor het doorbreken van de vierde wand is het niet nodig dat het publiek verbaal reageert / kan reageren.

34 maximumscore 2

Edo verandert in Martha door:	juist	onjuist
zijn mimiek, zijn houding en zijn stem te veranderen.	X	
te knippen met zijn ogen, door zijn neus te praten en zijn hoofd naar voren te doen.	X	
in een realistische speelstijl te spelen.		X

indien drie antwoorden juist 2

indien twee antwoorden juist 1

indien minder dan twee antwoorden juist 0

35 maximumscore 2

- Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
(‘nut’ als maatschappelijk thema) Hier gaat het om economisch nut.
Iedereen moet geld binnenbrengen. / Dat je iets doet voor de
maatschappij / voor andere mensen. 1
- Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
(Een kunstenaar is wél nuttig, omdat) die veel voor anderen betekent /
mensen aan het denken zet, inspireert, vragen stelt, schoonheid laat
ervaren, troost geeft / mensen werk geeft. 1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examiner in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 28 mei te accorderen.

Ook na 28 mei kunt u nog tot en met 10 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

Tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

blok 1	<i>Wonka</i> , DVD
afbeelding	<i>Sjakie en de chocoladefabriek</i> uit 1971, https://www.mashed.com/img/gallery/willy-wonkas-chocolate-river-scene-was-more-dangerous-than-you-think/intro-1626811948.webp <i>Sjakie en de chocoladefabriek</i> uit 2005, https://willywonkacelltory.weebly.com/uploads/3/7/5/4/37547013/9511512.jpg?472 <i>Wonka</i> uit 2023, DVD
blok 2	<i>Midzomernachtsdroom</i> , Theater Oostpool, Introdans, Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel en Muis & Stadstheater, regisseur Daria Bukvić, bewerkt door Vera Morina Met dank aan alle betrokkenen voor het verkrijgen van de registratie.
blok 3	<i>Het Nut van Edo Dompelmans</i> , Orkater/De Nieuwkomers door Jasper Stoop & Simme Wouters Met dank aan alle betrokkenen voor het verkrijgen van de registratie.
tekeningen	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2025